

Molnár Katalin

Biztonság mindenhol mindenkor Egy Nógrád megyei bűnmegelőzési projekt hatásvizsgálata

**‘Safety anywhere and anytime’
The impact assessment of a crime prevention project
in Nógrád county**

Absztrakt

A kérdést felületesen megközelítő bűnügyi szakemberek körében sokat hangzott, általános nézet, hogy a bűnmegelőzési munka hatása kimutathatatlan, hiszen nem lehet megszámlálni azt, ami nem történik meg. Konkrétan, ha egy bűncselekményt, valakinek az áldozattá vagy elkövetővé válását sikerül megelőzni, akkor azzal nincs dolga a hatóságoknak sem, vagyis nem keletkezik belőle rendőrségi adat, nem szerepel a bűnügyi statisztikában. Ebben a megközelítésben a bűnmegelőzési szakemberek teljesítménye értékelhetetlen. Az utóbbi években végzett, a bűnmegelőzés hatékonyságát vizsgáló felmérések azonban rámutatnak, melyek azok a szakmai tevékenységek, illetve módszerek, amelyek pozitív változásokat eredményeznek. Ilyen felmérésre – tekintettel arra, hogy magas a humán- és pénzügyi erőforrás igénye – igen ritkán kerül sor. Mérték azonban azt is lehet és kell, mennyire voltak elégedettek a megszólított célcsoportok mindazokkal a programokkal, amelyeket a szakemberek összeállítottak és megvalósítottak. Persze jó lenne figyelemmel kísérni és mérni azt is, hogy ahol rendszeres, módszeres és a célcsoportokhoz illeszkedő a bűnmegelőzési tevékenység, ott hogyan alakulnak a bűnözési tendenciák. Ehhez azonban sokkal nagyobb kutatói apparátusra volna szükség. Ez a tanulmány a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság „*Biztonság mindenhol mindenkor*” című – 2020. február 1. és október 31. között megvalósuló – bűnmegelőzési projektjének hatásvizsgálatát mutatja be. A kérdőívben feltett húsz kérdésre adott válaszok alapján kiderül, hogy a 11 programelem során megtartott 31 bűnmegelőzési

rendezvényből álló sorozatról mi volt a megkérdezettek véleménye. A rendőrök a színes programokkal a megye tíz felzárkózó településének szerettek volna segíteni a közös biztonság növelésében. Ezúttal Bárna, Buják, Diósjenő, Érsekivadkert, Kazár, Nagybárcány, Nógrádszakál, Rimóc, Szécsény, Varsány voltak a kiválasztott résztvevők. A módszerek változatosak voltak: a kampányrendezvénytől a tréningekig terjedtek, és a gyerekektől az időskorúakig kívánták aktivizálni a résztvevőket. A kérdőíves felmérés eredménye egyértelműen pozitív fogadtatásról tanúskodik, ami biztató hír a Nógrád megyei bűnmegelőzési szakembereknek. De talán nemcsak nekik. Mások is tanulhatnak tőlük, hogyan kell komplex és ezért hatékony bűnmegelőzési programsorozatot kitárolni és véghezvinni. A projekt záróakkordja is rendhagyó volt. A Police Café módszerrel kivitelezni tervezett összegző alkalmat a koronavírus-helyzet miatt nem lehetett személyes jelenléttel megtartani, csak virtuálisan. Ily módon az első online Police Café is debütálhatott, ahol a kérdőíves felmérés eredményeit ismerhették meg az érdeklődők.

Kulcsszavak: bűnmegelőzés, hatásvizsgálat, online Police Café

Abstract

It is a generally believed and popular opinion among criminal experts who approach the issue superficially, that the impact of crime prevention work is undetectable, as it cannot be measured what does not happen. In particular, if the act of crime, becoming a victim or becoming a perpetrator is prevented, then the authorities have nothing to deal with it, no criminal data is generated from it, and it is not added to the criminal records. In this approach, the performance of crime prevention professionals cannot be measured. At most, it can only be measured how satisfied the target groups were with all the programs that the professionals had designed and implemented. Surveys of the effectiveness of crime prevention carried out in the recent years have pointed out those professional activities and methods that produced positive changes. Such a survey – given the high demand for human and financial resources – is rarely carried out. It is a necessity and a must to measure how crime prevention tendencies develop where the crime prevention activities are regular, systematic and adequate to the target groups. However, this would require a much larger research apparatus. The study presents the impact assessment of the crime prevention project *'Safety anywhere and anytime'* of the Nógrád County Police Headquarters between 1 February and 31 October 2020. Based on the answers to twenty questions asked in the questionnaire, the opinion of the respondents about the series of 31 crime prevention events focusing on 11 program elements is

revealed. The police wanted to participate in increasing common security of the ten catching-up settlements in the county with the colorful programs. This time the selected participants were Bárna, Buják, Diósjenő, Érsekvadkert, Kazár, Nagybárcány, Nógrádszakál, Rimóc, Szécsény and Varsány. The methods were varied: from a campaign event to trainings, and were designed to activate participants from children to the elderly. The results of the questionnaire clearly show positive reception, and it is encouraging news for the crime prevention professionals in Nógrád county. But maybe not only for them. Others can learn from them how to invent and implement a complex and therefore effective set of prevention programs. The final event of the project was also unusual. Due to the coronavirus situation, the summary event was planned to be carried out by applying the Police Café method, but it could not have been held with a personal presence, only virtually. In this way, the first online Police Café was also able to debut, where the results of the questionnaire survey were available to those who were interested.

Keywords: crime prevention, impact assessment, online Police Café

A projektről

A Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányág 2020. február 1. és október 31. között megvalósuló bűnmegelőzési projektjével, amelyet a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács pályázatából finanszíroztak, ismét újdonságot alkotott. Hosszú évek óta kiapadhatatlan az itteni bűnmegelőzési szakemberek lelkesedése és ötlettára – szerencsére. Sajnos a megyében van is mit tenniük. Ezúttal tíz felzárkózó településnek szerettek volna segíteni a közös biztonság növelésében. Bárna, Buják, Diósjenő, Érsekvadkert, Kazár, Nagybárcány, Nógrádszakál, Rimóc, Szécsény, Varsány voltak a résztvevők.

A települések kiválasztásának szempontjait a „*Felzárkózó települések*” hosszútávú programjának megvalósításáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozatban találjuk.¹ A határozatban a kiválasztott nógrádi települések közül kettő, Nógrádszakál és Rimóc, név szerint is szerepel.

1 A határozat n) pontja utal a települések közbiztonsági helyzetének javítására is: „*Megfelelő közbiztonság: A közbiztonság fenntartása egymást kiegészítő elemekből álló, komplementer rendszer, amelynek elemei a rendőrség, az önkormányzati rendészeti szolgálatok (közterület-felügyelet, mezőéri szolgálat, önkormányzati természetvédelmi őrszolgálat, halászati őrszolgálat), személy- és vagyónőrök, fegyveres biztonsági őrök, katasztrófavédelem és egyéb állami szervek, erdészeti szakszolgálat, állami természetvédelmi szolgálat, egyéb szakszolgálatok; egyéb önkormányzati szervek, önkéntes tűzoltó egyesületek, polgárőrség, magánbiztonsági szervezetek (biztonsági őrök), térfigyelő kamerák.*”

A „*Biztonság mindenhol mindenkor*” című projektben az összefogáson, az együttműködésen, a településeken átívelő közösségépítésen volt a hangsúly. Régóta tudjuk, hogy a biztonság megteremtése és fenntartása csak a civilek és a rendőrök együttes munkája révén lehetséges (Kozáry, 2018; Kozáry, 2019; Molnár, 2018; Uricska, 2020). Jól ismert az a megközelítés, hogy a közbiztonság olyan társadalmi termék, amely az állam, az önkormányzat és a civil és magánbiztonsági szféra együttműködése során jön létre (Finszter, 2009). A „termékelnevezést” azonban érdemes volna átgondolni, hiszen a biztonság rendkívül viszonylagos, változó, dinamikája hullámzó. A közbiztonság kifejezést pedig ajánlatos lenne felváltani a közös biztonsággal. Ennek a fogalomnak a kifejtése meghaladja ezen írás terjedelmi korlátait, de Krémer Ferencnél részletesen olvasható (Krémer, 2020). A biztonság azért nem tekinthető terméknek, mert soha nincs készen, inkább folyamat, amelynek menedzselése állandó tevékeny részvételt és partneri együttműködést igényel a civilek és a rendészeti szakemberek között.

Általában azonban csak egy-egy településen belül szoktunk gondolkodni mind a problémákról, mind pedig a megoldásokról. A Varsányban 2020. február 28-án tartott projektnyitó konferencián a szervezők elmondták: itt a települések együttműködésének szorgalmazása a cél, ezért a programokat összehangolják, a közös megoldásokat keresik és a jó gyakorlatok megosztására törekednek. A megvalósított programelemekre a sokféleség volt jellemző: bűnmegelőzési kampányrendezvény, nyári gyerektábor, bűnmegelőzési témájú színdarab, kábítószer-megelőzési vetélkedő szerepelt a tervek között. Ezek célcsoportja elsősorban az ifjúság, a cél az ő társadalmi és egyéni felelősségük, tudatosságuk fejlesztése, integrációjuk segítése. De természetesen figyelmet szerettek volna fordítani a településeken dolgozó szakemberek munkájának hatékonyabbá tételére is – őket Police Cafék, tréningek, képzések szervezésével kívánták bevonni a bűnmegelőzésbe.

A szakemberek összehozása – Police Cafék²

Az egyik első lépés a településeket képviselő szakemberek összehozása volt, amire nem is találhattak volna jobb módot, mint hogy leültessék őket egy kellemes „Rendőrkávéházban”. Pontosabban mindjárt kettőben, hogy a tíz település öt-öt képviselője ki tudja cserélni tapasztalatait, meg tudja osztani tudását. Az elsőnek

2 A Police Café – párbeszéd a biztonságos és élhető közösségekért egy innovatív módszer a helyi közösségek és biztonsági szakemberek rendőrség által kezdeményezett együttműködésére. A Magyarországon kifejlesztett és 2014 óta alkalmazott módszernek 2018 októbere óta önálló honlapja is van. Itt részletesen és naprakészen lehet olvasni az országszerte zajló Café eseményekről. Elérés: <https://policecafe.hu/mire-valo-a-police-cafe/>

Kazáron a Magtár Közösségi Ház adott otthont 2020. március 13-án, a másodiknak pedig Szécsényben a Művelődési Központ 2020. március 16-án. Nógrád megye egyébként gyakorlott Police Café szervező. 2016 óta összesen hat alkalommal használták ezt a módszert bűnmegelőzési alkalmak lebonyolítására. Az ezekről a rendezvényekről szóló élménybeszámolók is napvilágot láttak (Molnár, 2019; Molnár, 2020). A meghívottak a felzárkózó települések polgármesterei, szociális és gyermekvédelmi szakemberei, rendőrei, pedagógusai és a lakosok voltak. A szervezők jól összekeverték a résztvevőket: azaz minden egyes asztalnál öt különböző település képviselői dolgoztak és beszélgettek öt fordulóban, öt kérdéskör mentén. A témagazdák végül röviden ismertették a témájukban elhangzottakat, majd a moderátor összegezte és lezárta a beszélgetést. A Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Alosztályának munkatársai (Aranyi Helga, Bencsik Ernő, Gál Veronika, Király-Kollár Ramóna, dr. Noskó Zsolt és Vakarcs József) már igazán gyakorlott témagazdaként tették a dolgukat. A rendezvények moderátora pedig Medve Judit alosztályvezető volt.

A kétalkalmas Cafén a témagazdák – a megye eddigi bűnmegelőzési projektjei során is képviselt közösségi szemlélet mentén tudatosan továbbhaladva – az alábbi, a településbiztonsággal kapcsolatos témákat beszéltek meg a résztvevőkkel:

- 1.) Milyen az a település, ahol biztonságban élnek az emberek?
- 2.) Mi a véleménye a település biztonságáról? Ön szerint biztonságos vagy veszélyes a település, ahol él? Miért?
- 3.) Melyek azok a módszerek, amelyekkel hatékonyan lehet fellépni a bűnözéssel szemben?
- 4.) Mely szervezetek/intézmények/szakemberek együttműködése szükséges a közös biztonság javulásához, a bűncselekmények előfordulásának csökkentéséhez?
- 5.) Hogyan, milyen módszerekkel képzelne el a lakosság bevonását, motiválását a település biztonságosabbá tételéhez?

A projekt tervezett és megvalósult programelemei

A megvalósítás során – az éppen a projekt kezdetén kialakuló COVID-19 járványügyi veszélyhelyzet kihirdetése miatt – a tervezett programelemeknek nem mindegyike valósulhatott meg, illetve nem az eredetileg eltervezett formában. Az 1. számú táblázatban a tervezett és megvalósított programelemek felsorolása látható.

1. számú táblázat: A tervezett és a megvalósított programelemek

Tervezett programelem	Megvalósult programelem	Helyszín	Időpont	Részt vevők száma
Projektnyitó konferencia	Projektnyitó konferencia	Varsány	2020. 02. 28.	53 fő
Police Café	Police Café	Kazár	2020. 03. 13.	30 fő
Police Café	Police Café	Szécsény	2020. 03. 16.	30 fő
Mediátorképzés	Mediátorképzés	Salgótarján	2020. 08. 26–28. 2020. 10. 5–7. 2020. 10. 21–24.	15 fő 15 fő 15 fő
Települési 3 napos bűnmegelőzési kampányrendezvény	Települési 3 napos bűnmegelőzési kampányrendezvény	Báma, Buják, Diósjenő, Érsekvadkert, Kazár, Nagybárcány, Nógrádszakál, Rimóc, Szécsény, Varsány	2020. 09. 9–11. 2020. 09. 23–25. 2020. 07. 6–8. 2020. 08. 5–7. 2020. 06. 16–18. 2020. 09. 24–28 2020. 09. 28–30. 2020. 08. 17–19. 2020. 07. 28–30. 2020. 09. 28–30.	78 fő 86 fő 32 fő 56 fő 22 fő 64 fő 33 fő 36 fő 74 fő 62 fő Össz. 543 fő
Egyhetes bűnmegelőzési nyári napközis tábor	Egyhetes bűnmegelőzési nyári napközis tábor	Báma, Buják, Diósjenő, Érsekvadkert, Kazár, Nagybárcány, Nógrádszakál, Rimóc, Szécsény, Varsány	2020. 06. 22–26. 2020. 08. 3–7. 2020. 06. 22–26. 2020. 07. 6–10. 2020. 06. 29.–07.3. 2020. 07. 6–10. 2020. 06. 29.–07.3. 2020. 06. 22–26. 2020. 06. 29.–07.3. 2020. 07. 6–10.	15 fő 15 fő 15 fő 15 fő 15 fő 15 fő 15 fő 15 fő 15 fő 15 fő Össz. 150 fő
Képzés a bullying probléma kezelésére	Képzés a bullying probléma kezelésére	Szécsény	2020. 03. 11.	19 fő
Jobb agyféltekés rajztanfolyam	Jobb agyféltekés rajztanfolyam	Varsány	2020. 06. 16–19.	15 fő
„Vigyázat, csalók!”	Online vagyónvédelmi bemutató és lakossági fórum	online	2020. 10. 30.	308 fő
Kábítószermegelőzési vetélkedő	Kábítószermegelőzési vetélkedő	Szécsény és online	2020. 06. 26. 2020. 09. 8.–10.20.	41 fő 20 fő
Projektzáró Police Café	Projektzáró online Police Café	online	2020. 10. 28.	25 fő

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

Kérdőíves vizsgálat

Bár a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányságon még nem volt rá példa, hogy ilyen módon vizsgálták volna a bűnmegelőzési projektjeik hatását, a műfaj nem előzmények nélküli. Az ország három különböző területén zajló bűnmegelőzési projektek keretében tartott Police Café sorozatok után kérdőíves és interjú kutatás készült 2018-ban. A Budapest XIV. kerületében, illetve Baranya és Bács-Kiskun megyében rendezett Police Cafék rendőr és civil résztvevőinek válaszait feldolgozó két nagy tanulmány is megjelent (Molnár, 2020a; Molnár, 2019a). Jelen kutatás az említetteknel szerényebbnek tűnik, mert csupán egy megyére terjed ki, ám a tíz településen rendezett összesen 11 programelem révén 31 (!) alkalommal volt valamilyen esemény, ami kifejezetten nagy sorozatnak számít. A kérdések jellege azonban eltérő, hiszen a cél is más volt. Itt most elsősorban a szervezők, azaz a megyei bűnmegelőzési szakemberek szerettek volna egyrészt megerősítést (hogy az általuk elképzelt szakmai irányok egybeesnek-e célcsoportok igényeivel), másrészt visszajelzést (hogy a résztvevők mennyire elégedettek a programelemek megvalósításának színvonalával) kapni. Harmadrészt pedig újabb ötleteket, impulzusokat gyűjtöttek a jövőre nézve, hogy a legközelebbi projektjeikbe még milyen célcsoportokat vonjanak be és milyen módszereket alkalmazzanak.

Eredetileg a projekt lezárására egy összegző Police Café alkalmat terveztek, ám a járványügyi veszélyhelyzet második hulláma miatt ezt nem lehetett megtartani. A személyes találkozó hiányában merült föl a szervezőkben a kérdőíves vizsgálat ötlete, amelytől azt remélték, hogy ily módon mégis kaphatnak válaszokat azokra a kérdésekre, amelyeket a Caféban szerettek volna megvitatni. A kérdőíves vizsgálat eredményeit pedig – a projektgazda Medve Judit ötletére – online Caféban kívánták ismertetni.

A kérdőív kitöltésére azokat kértük, akik az összegző Café résztvevői lettek volna, illetve még az alábbi célcsoportokat szólítottuk meg:

- a két alkalommal megrendezett nyitó Police Café résztvevői;
- az egyes képzések résztvevői;
- a pályázatban együttműködő partnerek;
- települési intézményvezetők;
- más, a bűnmegelőzési programokba bevont szakemberek;
- az egyes programelemekben részt vevő helyi lakosok;
- a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság helyi bűnmegelőzési szakemberei.

A kérdőívet a megadott határidőig (2020. október 16.) összesen 41 fő töltötte ki. Ez a megcélzott potenciális kitöltők számához (80 fő) képest valamivel több, mint 50%-os arányt jelent. Bár sokkal pontosabb képet kaptunk volna, ha mindenki válaszol a kérdésekre, de a beszerzett információk – bár nyilván nem reprezentatívak, ezért nem tekinthetők relevánsnak a bűnmegelőzés általános tendenciáira nézve – a helyi szintű szakmai munka számára így is hasznosak. Az eredetileg tervezett záró Police Café rendezvényen mindössze 25 fő lehetett volna jelen, tehát a kérdőívekben kapott 41 vélemény így is több személytől származik, mint ahányan a Caféban beszélgettek volna.

A kérdőív kérdéseit a nyitó Police Cafék asztaltémái mentén állítottuk össze, hogy a projekt végén kapott válaszok nagyjából összevethetők legyenek a projekt elején megfogalmazott elvárásokkal. Rákérdeztünk az egyes településeken lezajlott programokon szerzett pozitív és negatív tapasztalatokra, az együttműködő partnerek bevonódására, a megyei bűnmegelőzési kollégák szakmai munkájára, a programok célközönségre gyakorolt hatására.

A kérdőíves vizsgálat eredményei

Az elemzés során a kérdőív egyes kérdéseinek eredeti sorrendjét a kérdések közötti összefüggések láthatóvá tétele miatt helyenként felcseréltem. Így például előre vettem azokat a kérdéseket, amelyek a válaszadókra vonatkoznak. Ilyenek voltak az 1. és a 3–7. számú kérdések.

1. kérdés

Mind a tíz településen zajló programelemeket képviselték a válaszadók, bár nem egyforma arányban. A legtöbben Kazáron és Varsányon vettek részt a rendezvényeken (a válaszadók 37,5–37,5%-a). A legkevesbé pedig a diósjenői és a nógrádszakáli programok voltak látogatottak a válaszadók által: mindössze 10, illetve 17,5%-uk volt jelen ezeken.

1. számú ábra: A válaszadók településenkénti részvételének megoszlása

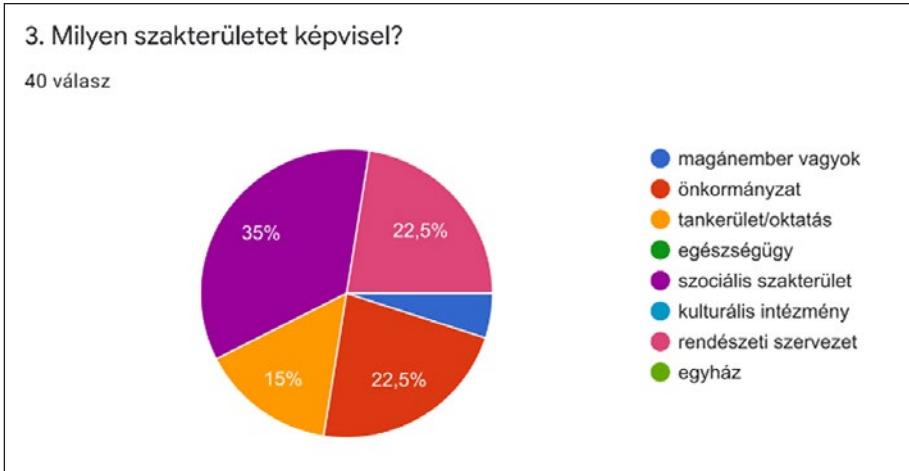

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

3. kérdés

A 2. számú ábrán látható, hogy a válaszadók milyen szakterületeket képviseltek. A válaszadók sokszínűsége tükrözi a programokba bevont szakemberek sokféleségét. Azt viszont sajnálattal kell megállapítani, hogy a kitöltők közül a legfeltűnőbb hiányzó szakterület az egészségügy. Ez azért baj, mert az ő közreműködésük a bűnmegelőzési programokban elengedhetetlen, és jelen is voltak sok helyszínen, a véleményüket viszont a kérdőív alapján nem ismerhettük meg. Válaszadási hajlandóságuk hiánya talán a járvány második hulláma miatti leterheltségükkel is magyarázható.

2. számú ábra: A válaszadók szakterületi megoszlása

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

4. kérdés

A 3. számú ábra azt mutatja, hogy a kitöltők honnan szereztek tudomást a szóban forgó projektről. Ezekből az adatokból pontosan látszik, hogy a projekt célközönségeinek megszólítása kiváló volt.

3. számú ábra: A programról való értesülés módja

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

5. kérdés

Ez a kérdés a korábbi bűnmegelőzési projekt tapasztalatokra kérdezett rá. A válaszadók 40%-a még nem vett részt korábban bűnmegelőzési projektben, 60%-uk viszont igen. A visszatérő és az új érdeklődők aránya jónak mondható. A 4. számú ábra a korábbi programokon való részvétel megoszlását mutatja.

4. számú ábra: A korábbi bűnmegelőzési programokon való részvételi arány

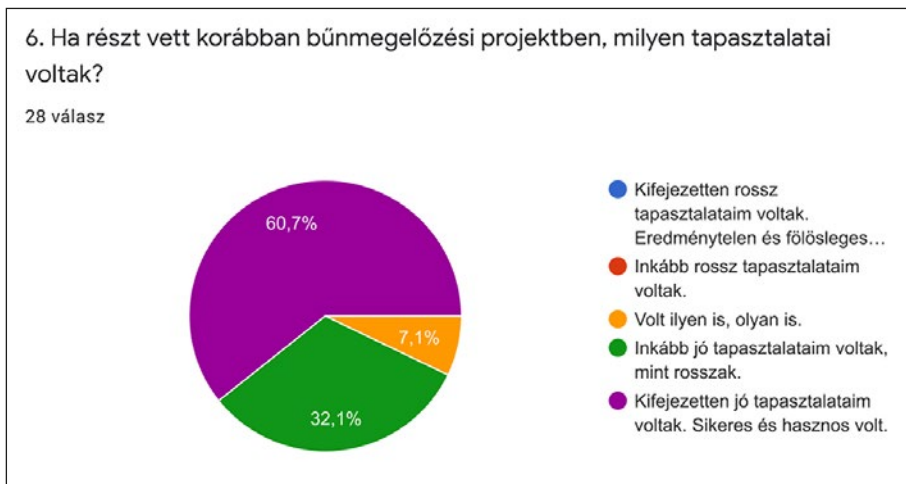

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

6. kérdés

Annak a 28 válaszadónak a 92,8%-a, aki korábban is részt vett már bűnmegelőzési projekteken, inkább jó vagy kifejezetten jó tapasztalatai voltak azokkal kapcsolatban. Ez sok évre visszamenőleg igazolja a megyei bűnmegelőzési kollégák munkájának értelmét. Ez az arány látható az 5. számú ábrán.

5. számú ábra: A korábbi bűnmegelőzési programokkal kapcsolatos vélemények

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

7. kérdés

Az 6. számú ábra a két Police Café rendezvényen részt vevők arányát mutatja. Az 50%-os részvétel nem jó vagy rossz, hiszen a kérdőív kitöltésére megkért célcsoport tagjai közül nem mindenki volt hivatalos a nyitó Police Cafékra.

6. számú ábra: A kazári és szécsényi Police Cafék résztvevőinek száma

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A 2. és a 8–20. számú kérdések a válaszadók projekttel kapcsolatos véleményeit vizsgálták.

2. kérdés

Talán az egyik legérdekesebb adalékot kaphatjuk a 2. kérdés válaszaiból. Arra kértük ugyanis a válaszadókat, hogy ítéljék meg, mennyire tartják biztonságosnak a szóban forgó településeket. Az eredményeket a 2. számú táblázatba foglaltam.

2. számú táblázat: *Az egyes települések biztonságának megítélése*

Település	Kifejezetten veszélyes	Eléggé veszélyes	Inkább veszélyes összesen	Inkább biztonságos összesen	Inkább biztonságos, mint veszélyes	Teljesen biztonságos
Bárna	1	1	2	20	13	7
Buják	0	3	3	15	12	3
Diósjenő	1	3	4	14	12	2
Érsekvadkert	0	4	4	14	13	1
Kazár	1	0	1	20	12	8
Nagybárcány	0	7	7	14	13	1
Nógrádszakál	1	7	8	8	8	0
Rimóc	1	5	6	11	9	2
Szécsény	0	1	1	17	14	3
Varsány	0	1	1	17	13	4

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

A települések biztonságának megítélésében elég nagy a szórás, ami nyilván azt is tükrözi, hogy nem egyforma, hogy ki mit tart biztonságosnak. Tökéletesen biztonságos település nincs, bármennyit dolgozunk is ezért. Ám hogy egy településen javul vagy romlik a biztonság, az fontos mutató. Ezt azonban csak több év távlatában lehetne jobban megítélni. Beszédesebb adatokat kapnánk, ha vissza-visszatérően megkérdeznénk erről az embereket, és nemcsak egy-egy bűnmegelőzési projekt résztvevőinek egy részét.

A 2. kérdés válaszait majd érdemes lesz összevetnünk a 11. kérdésre adott válaszokkal.

11. kérdés

A 11. kérdésre a 41 kitöltő összesen 30 saját megfogalmazású leírást adott. Ezeket összefoglalva a következő kép rajzolódik ki azzal kapcsolatban, hogy szerintük mi jellemző arra a településre, ahol biztonságban élnek az emberek. A válaszokat tematikusan csoportosítottam, és a könnyebb áttekinthetőség érdekében a 3. számú táblázatban foglaltam össze.

3. számú táblázat: A 11. kérdésre adott válaszok összegzése

Tematikai egység	Válaszok
1. Településkép	A porták tiszták, rendezettek, a közterületen is tisztaság és rend van, megfelelő és működő térfelügyelőkamera-rendszer működik, az ott tartózkodóknak nem kell tartaniuk atrocitástól.
2. Az emberek és viselkedésük	A lakosok szabálytisztelők, betartják a törvényt és a normákat. Barátságosak, közvetlenek, nyugodtak, kiegyensúlyozottak, nyugalomban, félelem nélkül élhetnek, összetartanak, bizalommal vannak egymás iránt. Jó a kapcsolat az ott lakók között, jó a közösség, aktív a közösségi élet, azt folyamatosan fejlesztik, színvonalas programokat terveznek és tartanak. A településen élők figyelnek egymásra, egymás és a közösség tulajdonára, védik, óvják egymást és a tárgyakat, építményeket. Egy vélemény szerint azokon a településeken, ahol kevesebben laknak és jól működő közösségek vannak, kicsit jobban, többet figyelnek egymásra és az idősekre, élhetőbb az élet.
3. Szociális biztonság	Kevés a munkanélküli és elszegényedett ember.
4. A közélet megszervezése, közösségi élet	Megfelelő az infrastruktúra, emberközeli a közigazgatás, jól működő civil szervezetek vannak, és a lakosok számíthatnak a polgármesterre. Probléma esetén a falu polgárai tudnak kihez fordulni, és ezek a szakemberek megfelelően járnak el az ügyben. A lakosok összetartók és a település fejlődését szorgalmazzák. A közszolgáltatások jól működnek, biztonságos az iskola és az óvoda, jó színvonalú az oktatás, az egészségügy és az idősellátás. Kulturáltak a közösségi terek. És nem utolsósorban biztonságos a közlekedés is.
5. Közös biztonság	Az a település biztonságos, ahol nem kell aggódni, ha egyedül sétál az ember, ahol nyitva maradhat a kapu, és a kertből a mozdítható dolgok nem tűnnek el, nincsenek lopások, erőszakos cselekmények, betörések, cse, sötétedés után is ki lehet menni az utcára, akár nőként sem kell félni. Az autót és bármit ott lehet hagyni, a terményt és az állatokat nem lopják el, nem törnek, zúznak, nem randalíroznak, nincs droghasználat, a fiatalok nem bűnöznek. Az emberek biztonságban tudhatják családjukat és vagyontárgyaikat, és félelem nélkül elhagyhatják a lakásukat. A magántulajdon tabu.
6. A rendőrség és más rendészeti szervezetek szerepe	A bűnmegelőzési szervek határozottan és hathatósan lépnek fel a közösség érdekében, ha szükséges. Bármilyen probléma esetén a körzeti megbízottra is számíthatnak, főleg, ha nincs túlterhelve és aktív részese a település életének. Az általános és alapvető rendőri jelenlét is megvan, nincs vagy kevés a bűncselekmény, Továbbá van polgárőrség, amelynek a jelenléte mindig visszatartó erő. Volt, aki külön köszönetet fogalmazott meg a munkájukért.

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

Amint a válaszok tartalmából kiderül, meglehetősen komplex képük van a kitöltőknek a település közös biztonságáról. Ami pedig az életminőségre, illetve a rendőrség tevékenységének hatásaira vonatkozó leírások arányát illeti,

egyértelműen az elsőre kerül a hangsúly. Nagyjából a válaszok 60%-a utal általános létbiztonsággal összefüggő tényezőkre (lásd a 2. számú táblázat 1–4. pontjait), és kb. 40%-uk a kisebb részt a rendőrség tevékenysége által is befolyásolt, kifejezetten a közbiztonsággal kapcsolatos tényezőkre (lásd a 2. számú táblázat 5. és 6. pontjait). Ez az arány egyértelműen azt támasztja alá, amire minden Police Café rendezvény is rámutat: a rendészeti szakemberek (elsősorban a rendőrök) és a civilek biztonságdefiníciója jelentősen eltérő. Ezen leginkább a szakemberek lepődnek meg. Talán érdemes lenne végre kezdeni valamit ezzel a ténnyel. Egészen konkrétan: közelíteni kellene egymáshoz a két biztonságfogalmat. A rendőrség ugyanis soha nem tudja száz százalékban garantálni a településeken élő emberek biztonságát. Viszont sokkal több mindent rájuk lehetne bízni. Ha a rendőrök a maguk speciális tudásával megtanítanák őket vigyázni magukra és egymásra, akkor nyilván kevesebb bűncselekmény is történne. Ami nem történik meg, azzal a rendőrségnek sem lenne dolga – kell ennél szebb gondolat egy bűnmegelőzési projekt eredményei között? Ha ezeket a 11. kérdésre megfogalmazott válaszokat összevetjük azzal, hogy a válaszadók mennyire tartják biztonságosnak az egyes településeket (2. kérdés), akkor különösen jól látszanak a biztonság megítélésének egyéni különbségei. A 2. kérdésre adott válaszokat a 4. számú táblázatban külön is összesítettem, hogy szemléletesebben lehessen látni a két típusú válasz (inkább veszélyes – inkább biztonságos) megoszlását. Nógrádszakálon egyforma arányú a megítélés, a többi településen viszont vannak kisebb-nagyobb eltérések.

4. számú táblázat: *A települések biztonságának megítélésében meglévő eltérések*

Település	Inkább veszélyes összesen	Eltérés	Inkább biztonságos összesen
Nógrádszakál	8	0	8
Rimóc	6	5	11
Nagybárkány	7	7	14
Diósjenő	4	10	14
Érsekvadkert	4	10	14
Buják	3	12	15
Szécsény	1	16	17
Varsány	1	16	17
Bárna	2	18	20
Kazár	1	19	20

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

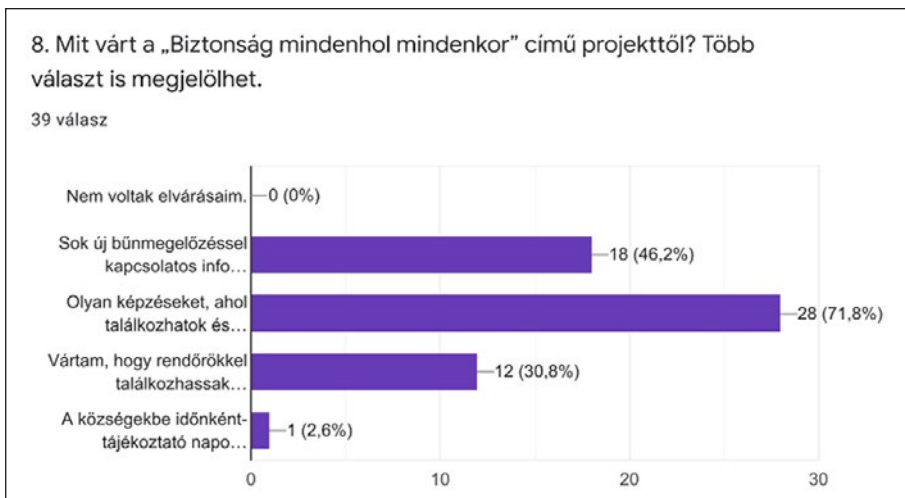
Mivel a 2. kérdésben a válaszadóknak nem kellett kifejtenuk, hogy miért tartják kifejezetten veszélyesnek, eléggé veszélyesnek, inkább biztonságosnak,

mint veszélyesnek vagy teljesen biztonságosnak az adott települést, nem tudhatjuk, mi rejlik a megítélés mögött. Ám a 11. kérdésre adott válaszokból visszakövetkeztetve annyit talán sejtethetünk, hogy nem feltétlenül a bűncselekmények száma zavaró, hanem a település élhetősége szempontjából fontos egyéb körülmények (a településkép, az emberek és viselkedésük, a szociális biztonság, a közélet megszervezése, a közösségi élet).

8. kérdés

Fontos lenne tudni, hogy a hosszabb projektektől a bevonandó célcsoportok mit várnak. Ilyen igényfelmérés ez esetben nem készült, most viszont – utólag – erre is rá lehetett kérdezni. Beszédés a 8. kérdésre adott válaszok aránya. A kérdés azt firtatta, mit vártak a projektől a válaszadók. A legtöbben olyan képzéseket vártak, ahol találkozhatnak és megismerkedhetnek más szakemberekkel, és tapasztalatokat cserélhetnek. Ez azért nagyon jó hír, mert az eredmény azt mutatja, hogy a szakemberek tisztában vannak a köztük meglévő együttműködés jelentőségével. Ha tehát erre az igényükre a szervezők tudnak reflektálni, az biztosan hatékonyabbá teszi a munkájukat. De sok új bűnmegelőzéssel kapcsolatos információt, tudást, módszert is szerettek volna kapni. Továbbá rendőrökkel is akartak találkozni, mert úgy gondolják, mindig jó velük beszélgetni a biztonságról, jó velük dolgozni, tanulni tőlük. A válaszok arányát a 7. számú ábra érzékelteti.

7. számú ábra: A projekttel kapcsolatos elvárások

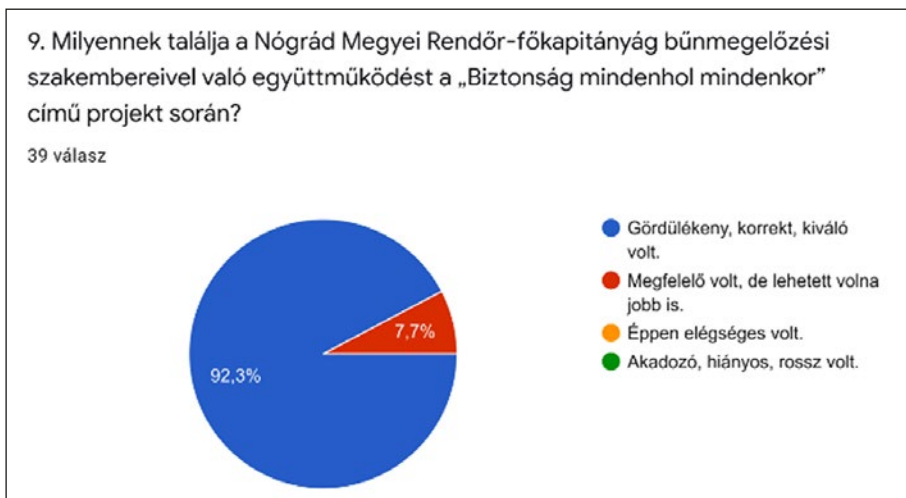

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

9. kérdés

Nyilvánvalóan jó tudni, hogy a rendező Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési szakembereivel való együttműködést hogyan értékelték a válaszadók. Az eredmény meggyőző: a válaszadók 92,3%-a gördülékenyen, korrektnek, kiválónak ítélte meg a velük való együttműködést, és csupán a maradék 7,7% szerint volt megfelelő, bár lehetett volna jobb is. A 8. számú ábra mutatja a válaszok arányát.

8. számú ábra: A megyei bűnmegelőzési kollégákkal való együttműködés megítélése

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

10. kérdés

Egy-egy projekt megvalósítása során az is nagyon fontos kérdés, hogy a résztvevők általánosan mennyire elégedettek a közreműködő partnerek együttműködésével. Nyugodt lehet az a szervező, aki igazolva látja, hogy a válaszadók 64,1%-a szerint ez az együttműködés valóban érdemi, tartalmas, kiváló, és 25,6%-a szerint is elegendő, megfelelő volt. Ezt mutatja a 9. számú ábra.

9. számú ábra: *A projektben közreműködő partnerekkel való együttműködés általános megítélése*

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

12. kérdés

Itt arra kérdeztünk rá közelebbről is, hogy ha a „Biztonság mindenhol mindenkor” című projekt során a kitöltőnek az egyes közreműködő partnerek munkájára vonatkozóan volt tapasztalata, konkrétan azzal mennyire volt elégedett. 2–4 válaszadó jelzett teljes elégedetlenséget a tankerületi központ és az egészségügy esetében. A másik végletet pedig a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság és a szociális szakterület együttműködésének megítélése mutatja 23 és 29 szavazattal, azaz ennyien jelölték meg ezeknél a szervezeteknél a kifejezetten elégedett vagyok választ.

13. kérdés

Ebben a kérdésben az egyes programelemeket kellett értékelni egy négyfokozatú skálán. Mindössze 1 fő értékelte 1-esre, azaz tartotta teljesen fölöslegesnek, 1 fő kevésbé hatékonynak a nyitó konferenciát, és szintén 1 fő adott 2-est, azaz tartotta kevésbé hatékonynak a kazári Police Cafét. Az a válasz, hogy a programok inkább hatékonyak voltak, 21 szavazatot kapott, a kifejezetten hatékony válasz pedig 125 szavazatot. A legtöbben a nyári bűnmegelőzési

táborokat tartották kifejezetten hatékonyak. Ez alapján ugyancsak elégedettek lehetnek a szervezők a programok hatékonyságának válaszadók általi megítélésével. Bár a projektet bemutató nyitó konferencia és a résztvevők személyes megismerkedését is lehetővé tevő Police Cafék is fontos részei egy-egy projektnek, ezeket a válaszadók nyilván nem tartják annyira érdekesnek, mint magukat a szakmai programelemeket.

14. kérdés

A lakosság motiválását, programokba való bevonását hatos skálán a válaszadók 48,7%-a 4-esre, 23,1%-a 5-ösre, 10,3%-a 6-osra értékelt. Csupán 15,4%-uk adott 3-as, 2,6%-uk pedig 2-es értéket. Ez összességében igen jónak mondható. A válaszok aránya a 10. számú ábrán látható.

10. számú ábra: A lakosság bevonásával és motiválásával való elégedettség

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

15. kérdés

Azok közül, akik a 14. kérdésre igen alacsony értéket adtak, vagyis szerintük nem volt jó a bevonódás, egy fő jelölte meg azt a választ, hogy nem tudja az okot. Négyen a programokba való alacsony bevonódást általános érdektelenséggel indokolták. Talán fontos megjegyezni, hogy a kérdőívben nem magyaráztuk

a fogalmat, azon általános társadalmi apátiát értettünk. Ezek a válaszok nemcsak a bűnmegelőzési szakemberek számára elgondolkodtatók, hanem általában is. Nehéz megválaszolni azt a kérdést, hogy mit kezdhet ezzel a bűnmegelőzés általában. Hisszük ugyanis, hogy nem érdemes általánosságban bűnmegelőzésről beszélni, hiszen mindenhol a helyi viszonyokra és a konkrét célcsoportokra szabva kell kialakítani nemcsak egy-egy konkrét bűnmegelőzési projektet, hanem az abban érintett célcsoportok kiválasztását és programelemekbe való bevonását is. A bűnmegelőzés differenciált módszertana lehet a lokális megoldásokhoz vezető út legfontosabb lépése (Medve, 2014).

A 11. számú ábra mutatja az eredményeket.

11. számú ábra: *A lakosság alacsony bevonódásának okai*

Forrás: A szerző saját szerkesztése.

16. kérdés

Összesen két érdemi válasz érkezett arra a kifejtős kérdésre, hogy hogyan lehetett volna eredményesebb a célcsoportok bevonása, ezért ez inkább csak érdekes adalékként említendő. Valaki szerint sajnos az érdektelen embereket nehéz megmozdítani. Más vélemény szerint a motiválás valamilyen konkrét apró protokoll ajándékkal lenne lehetséges, amiről a résztvevő már előre értesül. Egy fő szerint megfelelő volt az adott célcsoport bevonása, egy valaki pedig úgy vélte, hogy az egyhetes nyári bűnmegelőzési táborokban a településenkénti

15 gyermek helyett lehetett volna akár 20 is, mivel nagy volt az érdeklődés. Ez nyilván jogos elvárás, de minden projektnek végesek a kapacitásai.

17. kérdés

A válaszadók 94,7%-a szerint semmilyen fontos célcsoport nem maradt ki a projektből, míg 5,3% gondolta úgy, hogy igen, mégpedig az óvodások. Ez azonban nincs így, hiszen valamennyi településen megszólították az óvodavezetőket, és volt, ahol be is kapcsolódtak egyes programelemekbe. Aki hiányolta ezt a programelemet, az nyilván olyan településre gondolt, ahol éppen nem szólították meg az óvodásokat. Egyébként már e korosztály számára is léteznek a rendőrség gazdag módszertani kínálatában kidolgozott programok, eszközök. Elsősorban a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság által fejlesztett Ovizsaru ismert, illetve a több megyei és a budapesti rendőr-főkapitányság által készített kifestők, ügyességi és társasjátékok ajánlhatók.

18., 19. és 20. kérdések

A válaszadók 100%-a semmilyen fontos módszert nem hiányolt a projektből. Persze ennek az is lehet az oka, hogy nyilván nem ismerik az összes bűnmegelőzési módszert, így nem is hiányolhatták azokat. Különben ebben a projektben a szakemberek igazán kitettek magukért: a 11 programelem összesen 9féle módszert kínált (ezek felsorolását lásd az 1. számú táblázatban). A válaszadók szintén elsősorban többsége, 97,5%-uk legközelebb is részt venne a települést érintő bűnmegelőzési programokban, továbbá ugyanennyien másnak is ajánlanák a részvételt. Mindkét kitétel egyértelműen árulkodik az elégedettségről.

A kérdőíves vizsgálat eredményeinek összegzése

Egy-egy bűnmegelőzési projekt hatékonysága tudvalevőleg nagyon sok mindenben múlik (Medve, 2014). A projekt céljának pontos meghatározása; a célközönség(ek) megfelelő kiválasztása; a hozzájuk szabott megszólítás, a bevonásuk és az érdeklődésük folyamatos fenntartása; a programelemek célcsoportokhoz illesztése, egymásra építettsége; a programelemeket megvalósító szakemberek, képzők elkötelezettsége, hitelessége és magas színvonalú tevékenysége – ezek azok a pontok, ahol hibázni lehet. Ahhoz, hogy minden programelem ne csak

megvalósuljon, de azokat sikeresnek és hatékonyak is tartsák az érintettek, ugyanezen tényezők professzionális biztosítása szükséges. És akkor még nem beszéltünk a gondosan kiválasztott helyszínekről, a szükséges infrastruktúráról, eszközökről, utazásról, szállításról stb. Mindezeket a szervezőknek kell megtervezniük és mindvégig gondoskodniuk a lehető leghatékonyabb kivitelezésről. Az a döntés, hogy a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság szakemberei – bűnmegelőzési témájú pályázataik hosszú évekre visszanyúló történetében először – egy kérdőíves hatékonyságvizsgálatot rendeltek meg, mindenképpen arról tanúskodik, hogy készek voltak szembenézni a megkérdezett résztvevőknek a projekttel kapcsolatos véleményével. Hiszen vallják, hogy csakis a visszajelzésekből lehet tanulni, fejlődni, egyáltalán megtudni, jó irányban gondolkodnak és cselekszenek-e. A kérdőíves vizsgálat eredményei önmagukért beszélnek: a válaszadók a legtöbb téren kifejezetten elégedettek a projekttel, az egyes programelemekkel, a megvalósítással, a szervezőkkel és a részt vevő partnerekkel való együttműködéssel. Bár a bűnmegelőzés általános hatékonyságát vizsgáló felmérések nincsenek, de egyes részterületekre fókuszáló tanulmányok igen³. Ezek rámutatnak arra is, hogy melyek azok a szakmai tevékenységek, illetve módszerek, amelyek pozitív változásokat eredményeznek. Ilyen felmérésre azonban – tekintettel arra, hogy magas a humán- és pénzügyi erőforrásigénye – egy helyi, szűkös költségvetésből gazdálkodó projekt esetén nem kerülhet sor. Ehhez sokkal nagyobb kutatói apparátusra volna szükség. Mélni azonban azt is lehet és kell, mennyire voltak elégedettek a megszólított célcsoportok mindazokkal a programokkal, amelyeket a szakemberek összeállítottak és megvalósítottak. Persze jó lenne figyelemmel kísérni és mérni azt is, hogy ahol rendszeres, módszeres és a célcsoportokhoz illeszkedő a bűnmegelőzési tevékenység, ott hogyan alakulnak a bűnözési tendenciák. Hogy csak egy konkrét ötletet említsünk: talán lehetséges volna objektív adatokkal is igazolni a bűnmegelőzés hatékonyságát, ha például egy vagyonvédelmi honlap látogatottságát, a letöltések számát összefüggésbe tudnánk hozni az adott területen előforduló betörések számának csökkenésével. Ez azonban még valószínűleg sokáig várat magára. Azoknak, akik egy-egy bűnmegelőzési projekt sikerességének megítélésére inkább a bűnözési statisztikai adatok mérésével operáló módszereket tartanak bizonyító erejűnek, javasoljuk, hogy ha van erre módjuk, készítsenek ilyeneket.

3 Az egyik kiemelt terület a kábítószer-fogyasztás, amelynek mértékéről Magyarország is készít éves jelentéseket a Kábítószer és a Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja (EMCDDA) számára, amelyek a Drog Fókuszközpont, Nemzeti Kábítószer Adatgyűjtő és Kapcsolattartó Központ honlapján 2004-ig visszamenően olvashatók. Lásd: <http://drogfokuszpont.hu/szakteruleteink/prevencio/> Az EMCDDA honlapja: <https://www.emcdda.europa.eu/>

Projektzáró online Police Café

2020. október 28-án 12.30 és 13.15 között került sor a projektzáró online Police Caféra. Miközben a rendészeti felsőoktatásban már vannak próbálkozások a Café módszer online térben történő alkalmazására és a virtuális Café térben és időben történő kiterjesztésére (Uricska, 2020a), erre a sajátos és a maga nemében első online Caféra némileg félve vállalkoztunk. A kérdőívek eredményeinek bemutatása párbeszédese, afféle interjú módszerrel megtartott prezentáció formájában, összesen 29 regisztrált résztvevővel zajlott. A moderátor a bűnmegelőzési alosztály kiemelt főelőadója, dr. Noskó Zsolt volt. Egyrészt magáról a kutatásról, másrészt az előzményekről tett fel kérdéseket. A hallgatóság megtudhatta, kik voltak a kérdőív célcsoportjai; hogyan születtek meg a konkrét kérdések; milyen válaszok érkeztek, és azokból milyen következtetések vonhatók le. A projekt szakmai és módszertani megítélése a kérdőívekre adott válaszok rövid elemzése alapján kifejezetten kedvező volt.

Befejezés

A Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság 2020. február 1. és 2020. október 31. között zajló, „*Biztonság mindenhol mindenkor*” című bűnmegelőzési projektje egy kilenc hónapos intenzív, összesen 11 megvalósult programelemből és 31 eseményből álló komplex sorozat volt. Annak ellenére, hogy a projekt kezdete egybeesett a COVID-19 járványügyi veszélyhelyzet kihirdetésével, a vége pedig a második hullámmal, mindössze két programelemet kellett mással helyettesíteni, illetve kissé módosítani. A „*Vigyázat, csalók*” című színdarab helyett egy online vagyonvédelmi bemutatót és lakossági fórumot tartottak a szervezők, illetve a projektzáró Police Cafét is online tartottuk meg. Mind a szervező bűnmegelőzési szakemberek személyes tapasztalatai, mind pedig a kérdőíves felmérés eredményei alapján arra lehet következtetni, hogy a projekt sikeres és hatékony volt. Többek között az alábbi okokból:

- A megvalósított programok sokfélesége által változatos célközönséget sikerült megszólítani és bevonni.
- A bűnmegelőzési kampányrendezvények, nyári gyerektáborok, kábítószer-megelőzési vetélkedők, vagyonvédelmi bemutatók és tájékoztatók elsősorban az ifjúságnak és a lakosságnak szóltak. A biztonságtudatosság fejlesztése, az integráció és a közösségi biztonságteremtés segítése közvetlenül az ő áldozattá és elkövetővé válásukat is segít megelőzni.

- A kilenc hónap alatt rendezett programelemekbe bevont résztvevők száma 1023 fő volt. Összehasonlításképpen: a résztvevők számára vonatkozó tervezett indikátorszám a pályázatban 713 fő volt. Azt is meg kell azonban jegyezni, hogy a mai bűnmegelőzési pályázatokban sokkal komplexebb az indikátorok rendszere, mintsem a bevonandó résztvevők száma.
- A projektbe a településeken dolgozó 138 szakember is bekapcsolódott. Munkájuk hatékonyabbá tételét az őket egymással megismertető két Police Café, a részükre szervezett tréningek, képzések és tanfolyamok voltak hivatottak biztosítani.
- A programok nemcsak bevonták a szakembereket a bűnmegelőzésbe, de olyan kompetenciákkal is igyekeztek őket gyarapítani, amelyeket a hétköznapi munkájukban is hasznosítani tudnak. Vagyis egy-egy minőségi bűnmegelőzési program hosszabb távú hatásokkal is bír.

Ismerve a megyei bűnmegelőzési alosztály munkatársait, ezekkel az adatokkal a zsebükben máris a következő projekten gondolkodnak. Biztató eredményeik alapján remélhetőleg újabb és újabb pályázati támogatásban fognak részesülni. Ennek nyomán Nógrád megye biztonsága is javulhat, a bűnmegelőzés terén pedig tovább növelheti szakmai presztízsét.

Felhasznált irodalom

- Finszter G. (2009). Közbiztonság és jogállam. *Jog, állam, politika*, 1(3), 173–196.
- Kozáry A. (2018). A bizalom gyalog jön és lóháton távozik: A multikulturális társadalom legújabb kihívásai: a rendőrség és a bizalomépítés. In Dobák I. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Szakmaiság, szerénység, szorgalom: Ünnepi kötet a 65 éves Boda József tiszteletére* (pp. 415-423). Dialóg Campus Kiadó.
- Kozáry A. (2019). Töprengések a biztonságról és a rendőrségbe vetett bizalomról. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Gondolatok a rendészettudományról: Írások a Magyar Rendészettudományi Társaság megalapításának tizenötödik évfordulója alkalmából* (pp. 203-208). Magyar Rendészettudományi Társaság.
- Krémer F. (2020). *Az élhető társadalom és a rendőrség válsága*. Gondolat Kiadó.
- Medve J. (2014). A rendészeti bűnmegelőzés hatékony eszközei. *Magyar Rendészet*, 15(5), 65–81.
- Molnár K. (2018). *Rendészeti kommunikáció – a média tükrében. Kézikönyv és szemelvénygyűjtemény a rendészeti szakújságíró szakirányú továbbképzési szak hallgatóinak*. Dialóg Campus Kiadó.
- Molnár K. (2019). *Rendőrkávéházi élményeim*. Police Café blogkönyv. Rejtjel Kiadó.

- Molnár K. (2019a). A Police Café hatása a rendőrség és a k zss gek kapcsolatára. 2. rész, Interj elemz s. *Magyar Rendészet*, 20(2–3), 163–205. <https://doi.org/10.32577/mr.2019.2-3.9>
- Molnár K. (2020). * jabb rend rk v h zi élményeim. Police Café blogk nyv 2. rész*. Rejtjel Kiadó.
- Molnár K. (2020a). A Police Café hatása a rendőrség és a k zss gek kapcsolatára. 1. rész. K rd iv elemz s. In Heged s J. (Szerk.), *Magatartástudományi kutatások a rendészeti képzés megújítása érdekében* (pp. 89-104). Nemzeti Közszolgálati Egyetem.
- Uricska E. (2020). K zss gi rendészet – k zss gi oldalak? Elméleti háttér és a rendészeti digilektus fogalmának bevezetése. *Magyar Rendészet*, 21(2), 153–168. <https://doi.org/10.32577/mr.2020.2.8>
- Uricska E. (2020a). A rendészeti k zss gi oldalak bejegyzéseinek oktatasi célú alkalmazása. In Veszelszki  . & Falyuna N. (Szerk.), *Tudománykommunikáció 2.0. Absztraktkötet* (pp. 30-31). Budapesti Corvinus Egyetem.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

- Molnár K. (2021). Biztonság mindenhol mindenkor. Egy Nógrád megyei bűnmegelőzési projekt hatásvizsgálata. *Bel gyi Szemle*, 69(6), 983-1007. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.6.4>